

DOĞU BATI

DÜŞÜNCE DERGİSİ | YIL: 27 | SAYI: 109 | MAYIS, HAZİRAN, TEMMUZ 2024 | ISSN: 1303-7242

TÜRKİYE'DE SİYASAL HAYAT-I

DOĞUBATI

DOĞUBATI

D Ü Ş Ü N C E D E R G İ S İ

TÜRKİYE'DE SİYASAL HAYAT - I

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE'DE SİYASAL HAYAT - I		METE KAAAN KAYNAR 139
ARMAĞAN ÖZTÜRK 17	Türkiye'de Siyasi Kültürün Epistemolojik Çerçevesi	"Kabine"den "Kabile"ye, "Başbakanlık"tan "Reistokrazi"ye Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi
ALİ YAŞAR SARIBAY 31	Siyasal Hayatın Ontolojisi: Toplumun Kurumlandırılması	FAHİRİ BAKIRCI 165
FATİH DEMİRCİ 43	Türk Anayasa Geleneğinde Bir Eksiklik Olarak Anayasacılık	Demokrasi-Siyasal Partiler İlişkisi ve Türkiye'deki Mevcut Durum Üzerine
E. FUAT KEYMAN 63	Çoklu Küresel Kriz, İkinci Yüzyılda Türkiye ve Sivil Toplum	İSMET PARLAK 187
MENDERES ÇINAR 83	100. Yılında Cumhuriyet: Yeniden Kazanılması Gereken Bir Gelecek Projesi	Popülizm-Milliyetçilik Ekseninde 'Değer'siz Kimlik Siyaseti: Erdoğan'ın Seçim Konuşmalarında Öteki
NURETTİN KALKAN 103	Rekabetçi Otoriter Rejimlerde Muhalefetin Koordinasyon Problemi: 14 Mayıs 2023 Türkiye Milletvekili Genel Seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Örneği	YAVUZ ÇOBANOĞLU 217
YUNUS ŞAHBAZ 121	Türkiye'de Splinter Partiler (1960-1980)	İslâmcılık ve Cinsellik: 100. Yılda Türk Politik Kültüründeki Bir Zihniyet ve Ahlâk Problemine Giriş
		YAVUZ YILDIRIM 239
		Türkiye'de Toplumsal Hareketler ve Siyasal Fırsat Yapısı: İslâmcı Hareketin İktidardaki Dönüşümü

POPÜLİZM-MİLLİYETÇİLİK EKSENİNDE ‘DEĞER’SİZ KİMLİK SİYASETİ: ERDOĞAN’IN SEÇİM KONUŞMALARINDA ÖTEKİ

İsmet Parlak*

14 Mayıs 2023 seçimleri, parlamento üyelerini ve cumhurbaşkanını seçmek üzere yapılan bir genel seçim havasından ziyade, Nisan 2017 referandumu ile kabul edilen ve Haziran 2018 seçimleri sonrasında resmî olarak işlemeye başlayan cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ve AKP iktidarları elinde şekillenen rejimin meşruiyetinin oylandığı bir tür plebisite evrilmiş; sonuçları itibarıyla muhalefet için adeta bir yıkım, Erdoğan için ise kesin bir zaferle sonuçlanmıştır. Aslında gerek AKP iktidarı gerekse Erdoğan açısından, 2002’den itibaren deneyimlenen belki de en zorlu seçimlerden birisidir bu. Çünkü Erdoğan/AKP bu seçimlere, pandemi dönemiyle birlikte başlayan ekonomik sorunların 2022 yılından itibaren bir tür krize evrildiği, böylece yoksulluğun toplum katında giderek büyüdüğü; öte yandan 6 Şubat depremlerinin iktidarın sevk ve idare becerisindeki zafiyetlerini, devlet kurumlarının liyakatten uzak örgütlenmişliğini ve kurumsal kapasitelerinin yetersizliğini apaçık ortaya koyduğu; AFAD ve Kızılay gibi kurumların toplum nezdinde derin bir güven sorunu yarattığı;

* Pamukkale Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü.

bizlik duygusunu güçlendirmek adına elzendir. Böylesi bir siyasal tercihin uzun vadede zaten pasif olan yurttaşlık kültürünü daha da kalıcılaştıracağı, her türlü eleştirel duruşu ve muhalif söylemi baştan engelleyecek bir iktidar yapılanmasını besleyeceği aşikârdır (Parlak, 2015a: 538). Nihayetinde, prosedürel boyutun ötesine geçemeyecek olan demokrasiden de otoriter/popülist demokrasi gibi yetersiz/kusurlu versiyonları (Merkel, 2004) çerçevesinde söz edilebilir. Liberal demokrasinin kusurlu versiyonları, tıpkı temsil mekanizmaları gibi seçimlerin de sorun çözmekten ziyade sorun üreten bir meşruiyet krizi içinde olduklarına delalettir. Hülasa ne İstanbul Sözleşmesi bağlamında kadına dair sorunları ne Kürtlerin kimlik taleplerine dair sorunları ne gelir adaletsizliği özelinde ekonomik sorunları ne de hukuk/adalet alanına dair sorunları demokratik bir çerçevede müzakere sürecine açacak ve çözümlenebilecek bir siyaset üretebilme potansiyeli gözükmemektedir. Çünkü kutuplaştırıcı siyaset yapma biçimiyle desteklenen ve kusurlu demokrasiyi işler kılan popülizm sayesinde *çoğunluğu oluşturan* haklı ve güçlü halk ile *azınlıkta kalan* haksız muhalefet arasındaki mesafe giderek büyüyecek, bu durum ise siyasal alan ve mücadelenin daralmasına zemin hazırlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Açıkel, F. (1996). Kutsal Mazlumluğun Psikopatolojisi. *Toplum ve Bilimi*(70), s. 153-196.
- Ağırdır, B. (2023, Mayıs 26). Aktörlere göre değil meselelere göre bakmak. Mayıs 27, 2023 tarihinde <https://gazeteoksijen.com/yazarlar/bekir-agirdir/aktörlere-gore-degil-meselelere-gore-bakmak-179500> adresinden alındı
- Bauman, Z. (2003). *Modernlik ve Müphemlik*. (İ. Türkmen, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2006). *Sosyolojik Düşünmek*. (A. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z., & Donskis, L. (2020). *Ahlâki Körlük: Akışkan Modernlikte Duyarlılığın Yitimi*. (A. E. Pilgir, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bora, T. (2014). Türk Sağı: Siyasal Düşünce Tarihi Açısından Bir Çerçeve Denemesi. İ. Ö. Ke-restecioğlu, & G. G. Öztan içinde, *Türk Sağı: Mütler Fetişler Düşman İmgeleri* (s. 9-28). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bora, T. (2023, Mayıs 31). Milliyetçilik Yükseliyor! *Birikim Haftalık*. Temmuz 20, 2023 tarihinde <https://birikimdergisi.com/haftalik/11416/milliyetcilik-yukseliyor> adresinden alındı
- Campbell, C. (2013). *Günah Keçisi: Başkalarını Suçlamanın Tarihi*. (G. Kastamonulu, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Canetti, E. (2006). *Kitle ve İktidar*. (G. Aygen, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Çetin, H. (2012). *Korku Siyaseti ve Siyaset Korkusu*. İstanbul: İletişim.
- Goffman, E. (2014). *Damga: Örselenmiş Kimliğin İdare Edilişi Üzerine Notlar*. (Ş. G. Levent Ünsaldı, Çev.) Ankara: Heretik Yayınları.

- Kalaycıoğlu, E. (2021). *Halk Yönetimi: Demokrasi ve Popülizm Çatışmasında Dünya*. Ankara: Efil Yayınevi.
- Kerestecioğlu, İ. Ö. (2014). Korku ve Siyaset: Türk Sağının Ezberlerini Çözümlemek. İ. Ö. Kerestecioğlu, & G. G. Öztan içinde, *Türk Sağı: Mitler Fetişler Düşman İmgeleri* (s. 29-43). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Laçiner, Ö. (2014). 30 Mart Nasıl Okunmalı. *Birikim*(301), s. 3-8.
- Laçiner, Ö. (2023, Haziran 15). Geride Bıraktığımız. *Birikim Haftalık*. Haziran 17, 2023 tarihinde <https://birikimdergisi.com/haftalik/11432/geride-biraktigimiz> adresinden alındı
- Merkel, W. (2004). Embedded and Defective Democracies. *Democratization*, 11(5), 33-58.
- Mudde, C. (2004). The Populist Zeitgeist. *Government and Opposition*(39), 541-563.
- Müller, J. W. (2017). *Popülizm Nedir?* (O. Yıldız, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özman, A., & Yakın, A. Y. (2014). Anti-komünist Fanteziler: Doğa, Toplum, Cinsellik. İ. Ö. Kerestecioğlu, & G. Ö. Güven içinde, *Türk Sağı: Mitler Fetişler Düşman İmgeleri* (s. 105-135). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Öztan, G. G. (2014). Ezeli Düşman ile Hesaplaşmak: Türk Sağından Moskof İmgesi. İnci Ö. Kerestecioğlu - Güven G.Öztan içinde, *Türk Sağı: Mitler Fetişler Düşman İmgeleri* (s. 75-104). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Parlak, İ. (2015a). Yerel Seçimler Ulusal Düşmanlar. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 70(3), s. 507-540.
- Parlak, İ. (2015b). Kimliğin İnşası, Ötekinin İcadı ve Şeytanlaştırma. İ. Parlak içinde, *Öteki'nin Var Olma Sancısı: Türk Politik Kültüründe Şeytanlaştırma Eğilimleri* (s. 25-122). Bursa: Dora Yayıncılık.
- Parlak, İ., & Uz, P. (2015, Aralık). Mağdur/Mazlumdan Mağrur/Muktedir 30 Mart Seçimleri. *Düşünen Siyaset: Birikimler-II*(30), s. 69-106.
- Parlak, İ., & Yıldırım, Y. (2018). Herkesin Demokrasiden Bizim Demokrasiye: 16 Nisan Referandumunun Birinci Yılında Bir Değerlendirme. *Birikim*(348), s. 53-68.
- Saraçoğlu, C. (2014). Türkiye Sağı, AKP ve Kürt Meselesi. İ. Ö. Kerestecioğlu, & G. G. Öztan içinde, *Türk Sağı: Mitler Fetişler Düşman İmgeleri* (s. 243-279). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Scheler, M. (2004). *Hınç-Ressentiment*. (A. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Kanat Kitap.
- Türk, B. H. (2014). *Muktedir: Türk Sağ Geleneği ve Recep Tayyip Erdoğan*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Yanıkaya, B. (2009). Gündelik Hayatın Suretinde: Öteki Korkusu, Görsel Şiddet ve Medya. B. Çoban içinde, *Medya, Milliyetçilik, Şiddet* (s. 11-27). İstanbul: Su Yayınevi.
- Yıldırım, S. (2014). Nefretin ve Korkunun Rengi: Kızıl. İ. v. G.G.Öztan içinde, *Türk Sağı: Mitler Fetişler Düşman İmgeleri* (s. 47-73). İstanbul: İletişim Yayınları.